

Проект Tacis “Подальша підтримка в розвитку і фінансуванні соціальної політики в Україні”

ПОРІВНЯННЯ СИСТЕМ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ У КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Чехія

Естонія

Угорщина

Польща

Словенія

Втілення проекту : консорціум STAKES/BMB/VNG6, 2000 рік

Адреса : Україна Київ б-р Шевченко 8/26 к. 14-15

Тел./факс : (+380 44) 234 7493

23-Feb-04 GMCT AZ Ref. NN57

Дані оновлені проектом технічної допомоги Агентства США з міжнародного розвитку/ компанією ПАДКО “Впровадження пенсійної реформи в Україні” (<http://www.pension.kiev.ua>) у лютому 2004 року

Пенсії за віком

Фінансування виплат

Пенсія по інвалідності

Пенсії у зв'язку з втратою годувальника

Пенсії за віком	Чехія	Естонія
	<p>Перший закон про соціальне страхування був прийнятий у 1907 р. Нині чинним є Закон № 155 1995 р. “Про базове пенсійне страхування”. Коментарі у даній статті стосуються цього закону із змінами, внесеними до 1998 р. включно.</p>	<p>Перший закон про соціальне страхування був прийнятий у 1924 р. Нині чинними є Закон 1993 р. “Про державні допомоги” та Закон 1998 р. “Про державне пенсійне страхування”.</p>
<p>Право на пенсію</p>	<p>Обов'язкова участь усіх зайнятих та самозайнятих осіб, а також деяких інших категорій, наприклад, студентів і безробітних.</p>	<p>Постійні мешканці Естонії, а також особи, які мають статус тимчасових мешканців.</p>
<p>Мінімальний стаж</p>	<p>Для осіб, які досягли віку 65 років – 15 років, для осіб у віці до 65 років – 25 років.</p>	<p>Для отримання державної пенсії необхідно п'ять років проживання в Естонії, для отримання пенсії за віком – 15 років стажу сплати внесків.</p>
<p>Пенсійний вік</p>	<p>Пенсійний вік підвищується на 2 місяці щорічно для чоловіків та на 4 місяці щорічно для жінок і з 1 січня 2006 р. складатиме 62 роки для чоловіків і від 57 до 61 року для жінок в залежності від числа вихованих дітей.</p>	<p>Законодавством визначений пенсійний вік 63 роки для чоловіків та жінок. Пенсійний вік для жінок підвищується щорічно на 6 місяців і у 2016 р. буде однаковим для чоловіків і жінок – 63 роки.</p>

Угорщина	Польща	Словенія
<p>Застосовуються два закони 1997 р.: №№ 81 і 82, відповідно "Про соціальне страхування" та "Про приватну пенсію та приватні пенсійні фонди".</p>	<p>Застосовуються два закони: Закон від 13 жовтня 1998 р. "Про систему соціального страхування" та Закон від 17 грудня 1998 р. "Про пенсії по старості та інші пенсії з Фонду соціального страхування".</p>	<p>Застосовується Закон від 13 березня 1992 р. "Про пенсійне страхування та страхування по інвалідності".</p>
<p>Обов'язкова участь усіх зайнятих з повним чи неповним робочим днем, інших особливих груп, включно з членами кооперативів, учнями професійних учбових закладів, одержувачами допомоги по бідності та інших допомог, приватними підприємцями, самозайнятими категоріями, які заробляють 30 відсотків мінімальної заробітної плати, та особами на виборних посадах у фондах, громадських організаціях тощо.</p>	<p>Участь у соціальному страхуванні є обов'язковою для найманих працівників, самозайнятих осіб, сімей самозайнятих осіб, осіб, що працюють на умовах угоди цивільно-правового характеру, та інших окремих груп, наприклад творчих працівників.</p>	<p>Участь у соціальному страхуванні є обов'язковою для найманих працівників, самозайнятих осіб, фермерів і членів їхніх сімей у віці понад 15 років, які заробляють принаймні мінімальний дохід, а також безробітних, які отримують допомогу по безробіттю або працюють за програмами громадських робіт.</p>
<p>Для отримання повної пенсії за соціальним страхуванням необхідний 20-річний стаж сплати внесків. Часткова пенсія виплачується при стажі 15 років (в особливих випадках – 10 років).</p> <p>Для отримання пенсії з додаткової системи пенсійного страхування необхідно мати стаж сплати внесків 180 місяців (15 років).</p>	<p>Для осіб, які народились до 1 січня 1949 р.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – для отримання повної пенсії за соціальним страхуванням необхідно мати стаж сплати внесків 25 років для чоловіків і 20 для жінок; – для отримання часткової пенсії за соціальним страхуванням необхідно мати стаж сплати внесків 20 років для чоловіків і 15 для жінок. <p>Для осіб, які народились після 31 грудня 1948 р., вимога мінімального стажу сплати внесків (чоловіки – 25 років; жінки – 20 років) застосовується лише для отримання мінімальної пенсії, яка зараз становить 415 злотих (прибл. 560 грн.).</p>	<p>15 років сплати внесків при досягненні віку чоловіками - 65 років і жінками - 60 років.</p> <p>20 років сплати внесків при досягненні віку чоловіками - 63 роки і жінками - 58 років.</p> <p>40 років сплати внесків для чоловіків і 35 років для жінок при досягненні віку чоловіками 58 років і жінками 35 років</p>
<p>В даний час – 62 роки і для чоловіків, і для жінок в обох рівнях пенсійного страхування, хоча досі діють певні перехідні положення щодо поступового збільшення пенсійного віку для жінок на 1 рік через кожні 2 роки і у 2009 році пенсійний вік для жінок становитиме теж 62 роки.</p>	<p>Чоловіки – 65 років; жінки – 60 років.</p>	<p>Пенсійний вік для чоловіків 63 роки, для жінок – 61 рік.</p> <p>У разі виходу на пенсію до 63 років чоловіків і до 61 року жінок пенсія зменшується (це загальне правило, але є винятки для певних груп застрахованих осіб). Для осіб, у яких стаж роботи перевищує 40 років для чоловіків і 38 років для жінок, застосовується вищий коефіцієнт нарахування.</p>

Пенсії за віком	Чехія	Естонія
Пенсійна формула	<p>На 1 січня 2000 р. пенсія обчислюється із середнього заробітку до вирахування податків за останні 14 років. Кожного наступного року число років, за які обчислюється середній заробіток, збільшується на один рік (тобто у 2001 р. буде 15 років), поки не досягне 30 років.</p> <p>При обчисленні враховуються усі заробітки, причому заробітна плата за минулі роки індексується у відповідності з середньостатистичною заробітною платою.</p> <p>При обчисленні враховується повністю заробітна плата до 6100 чеських крон (прибл. 920 грн.), 30 відсотків заробітної плати від 6101 до 13 000 крон і 10 відсотків заробітної плати понад 13 000 крон.</p> <p>Пенсія складається з двох частин: виплата за єдиною ставкою у розмірі 1310 крон усім (прибл. 193 грн.) плюс пенсія, яка становить 1,5 відсотка заробітків, врахованих при обчисленні, за кожний рік сплати внесків.</p>	<p>Державна пенсія дорівнює 195 відсоткам RNP (встановлена сума). З 1 січня 2000 р. пенсія за віком складається з базової суми плюс компонент, який залежить від стажу роботи, плюс страховий компонент.</p> <p>При обчисленні враховуються всі види заробітної плати.</p> <p>З 2002 року додається компонент з обов'язковими індивідуальними ощадними рахунками під комерційним управлінням.</p>
Надбавки	<p>Надбавки на непрацездатну дружину/чоловіка чи неповнолітніх дітей не передбачені.</p>	<p>Надбавки на непрацездатну дружину/чоловіка чи неповнолітніх дітей законом не передбачені.</p>
Індексація	<p>a) Якщо інфляція перевищує 5 відсотків, то пенсії збільшуються на 70 відсотків інфляції.</p> <p>b) Якщо у будь-якому році пенсії підвищуються лише у зв'язку з інфляцією або взагалі не підвищуються, то наступного року пенсії будуть збільшені принаймні на третину зростання заробітної плати за роки, коли пенсії не коригувались у зв'язку із зростанням заробітної плати.</p> <p>c) Передбачена можливість спеціального підвищення розміру пенсії ухваленого парламентом.</p>	<p>Автоматична індексація пенсій відсутня. Пенсії збільшуються у конкретних випадках в залежності від стану бюджету пенсійного страхування.</p>

Угорщина	Польща	Словенія
<p>Пенсія за соціальним страхуванням базується на середніх місячних заробітках з січня 1988 р.</p> <p>Розмір пенсії є пропорційним середньому заробітку та стажу сплати внесків.</p> <p>При стажі сплати внесків 20 років пенсія становить 53 відсотки.</p> <p>За кожний рік стажу сплати внесків понад 20 років пенсія збільшується за такою формулою:</p> <p>від 21 до 25 років – на 2 відсотка; від 26 до 36 років – на 1 відсоток; від 36 до 40 років – на 1,5 відсотка; понад 40 років – на 0,5 відсотка.</p> <p>Мінімальна пенсія для застрахованого із стажем сплати внесків 20 років становить 15 350 форинтів (прибл. 340 грн.).</p> <p>Другий рівень забезпечує виплату ануїтету або одноразової суми, якщо ануїтет надто малий.</p> <p>При обчисленні враховуються усі види заробітної плати.</p>	<p>Для осіб, які народились до 1 січня 1949 р., пенсія складає 24 відсотка середнього заробітку плюс 1,3 відсотка за кожний рік сплати внесків.</p> <p>Для осіб, які народились після 31 грудня 1948 р., розмір пенсії обчислюють шляхом ділення суми на індивідуальному рахунку застрахованої особи на дільник ануїтету. Дільник ануїтету є однаковим для всіх осіб, які виходять на пенсію у даному віці.</p> <p>Сума на рахунку складається з початкового капіталу та суми сплачених внесків на пенсійне страхування. Початковий капітал становить суму, еквівалентну 24 відсоткам середньої заробітної плати у Польщі у червні 1998 р., помножену на коефіцієнт, який залежить від віку застрахованого та його страхового стажу до 31 грудня 1998 р., плюс сума фактичних внесків до 31 грудня 1998 р.</p> <p>Крім того, ці особи можуть отримати додаткову пенсію з державного пенсійного фонду.</p> <p>Другий рівень пенсійного страхування забезпечує ануїтет або одноразову виплату, якщо сума ануїтету надто мала.</p> <p>Внески нараховуються на всі заробітки, але не більше 30-кратної середньомісячної заробітної плати у Польщі.</p>	<p>Пенсія визначається на основі середньомісячного заробітку за 10 найбільш сприятливих послідовних років після 1 січня 1970 р.</p> <p>Для чоловіків пенсія складає 35 відсотків при стажі сплати внесків 15 років плюс 2 відсотки за кожний додатковий рік до максимального розміру 85 відсотків (при 40 роках стажу).</p> <p>Для жінок пенсія складає 40 відсотків при стажі сплати внесків 15 років плюс 3 відсотки за кожний з п'яти наступних років плюс 2 відсотки за кожний наступний додатковий рік до максимального розміру 85 відсотків (при 35 роках стажу).</p> <p>Мінімальна пенсія становить 35 відсотків (чоловіки) і 40 відсотків (жінки) від 64 відсотків середньої чистої заробітної плати у Словенії за умови 15-річного стажу сплати внесків.</p> <p>Максимальна пенсія становить 85 відсотків від суми середньої чистої заробітної плати у Словенії, помноженої на 3,1%.</p> <p>При визначенні пенсії враховуються усі види заробітної плати.</p>
<p>Надбавки на непрацездатних дружину/чоловіка чи неповнолітніх дітей законом не передбачені.</p>	<p>Надбавки на непрацездатну дружину/чоловіка чи неповнолітніх дітей законом не передбачені, за винятком, коли такі утриманці мають право на допомоги багатодітним сім'ям та допомоги по догляду.</p>	<p>Надбавок на дружину/чоловіка чи дітей, що перебувають на утриманні, немає за винятком, коли такі утриманці мають право на допомоги багатодітним сім'ям та допомоги по догляду.</p>
<p>Передбачена автоматична індексація державної пенсії у відповідності з прогнозованим темпом інфляції, але не більше 25,5 відсотка і не менше 3500 форинтів (прибл. 76 грн.).</p> <p>Додаткові пенсії призначаються із накопичувальної системи – в залежності від контракту з компанією, яка виплачує ануїтет.</p>	<p>Передбачена автоматична індексація державної пенсії.</p> <p>Пенсії збільшуються на індекс споживчих цін плюс 20 відсотків різниці між прогнозованими рівнями зростання заробітної плати та цін на даний рік.</p> <p>Недержавні пенсії – в залежності від умов контракту із страховою компанією, яка виплачує ануїтет.</p>	<p>Передбачена автоматична індексація державної пенсії.</p> <p>Пенсії збільшуються щомісячно у випадку збільшення індексу місячної заробітної плати принаймні на 1,5 відсотка.</p> <p>Крім того парламент може підвищити пенсії таким чином, щоб співвідношення між середньою заробітною платою та середньою пенсією осіб з максимальним стажем сплати внесків не опускалось нижче 85 відсотків.</p>

Пенсії за віком	Чехія	Естонія
<p>Достроковий вихід на пенсію</p>	<p>Існують дві можливості для дострокового виходу на пенсію.</p> <p>1.Застрахований може вийти на пенсію за два роки до встановленого пенсійного віку, якщо він:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) має 25 років стажу сплати внесків; b) зареєстрований безробітним впродовж принаймні 180 днів або є пенсіонером по інвалідності впродовж п'яти років; c) втратив право на пенсію по інвалідності; d) знаходиться у віці в межах п'яти років до встановленого пенсійного віку. <p>Дострокова пенсія зменшується на 1 % за кожні повні чи неповні 90 днів до досягнення встановленого законом пенсійного віку, після чого право на пенсію у повному обсязі відновлюється.</p> <p>2.Застрахований може вийти на пенсію за три роки до встановленого пенсійного віку. Дата виходу на пенсію вибирається застрахованим. Єдиною умовою є наявність 25-річного стажу сплати внесків. Пенсія зменшується на 1 % за кожні повні чи неповні 90 днів до досягнення встановленого законом пенсійного віку, причому це зменшення є постійним, і розмір пенсії не коригується при досягненні пенсійного віку.</p>	<p>Існують дві категорії дострокового виходу на пенсію.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пенсія на пільгових умовах: <ul style="list-style-type: none"> Особи, які працювали у шкідливих або важких умовах праці можуть вийти на пенсію на 5 – 10 років раніше встановленого пенсійного віку. 2. Пенсія за вислугу років: <ul style="list-style-type: none"> Працівники встановлених професійних груп, здатність яких виконувати свої професійні обов'язки погіршилась, можуть виходити на пенсію до досягнення загального пенсійного віку.
<p>Відкладений вихід на пенсію</p>	<p>За кожні повні 90 днів, які застрахований працює після досягнення встановленого законом пенсійного віку, пенсія збільшується на 1 відсоток.</p>	<p>Відкладений вихід на пенсію не передбачений.</p>
<p>Працюючі пенсіонери</p>	<p>У перші два роки після досягнення встановленого законом пенсійного віку пенсія виплачується лише за умови, що заробіток пенсіонера не перевищує подвійного розміру мінімального прожиткового мінімуму.</p>	<p>Пенсія зменшується на суму всіх заробітків, які пенсіонер отримує додатково до пенсії.</p>
<p>Оподаткування</p>	<p>Оподатковується тільки сума пенсії понад 10 000 чеських крон (1500 грн.).</p>	<p>Державна пенсія повністю звільняється від оподаткування</p>

Угорщина	Польща	Словенія
<p>В рамках першого рівня (державні пенсії) право на достроковий вихід на пенсію мають особи, які працювали у шкідливих умовах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стаж роботи у таких умовах 10 років для чоловіків і 8 років для жінок дає право на достроковий вихід на пенсію за 2 роки до встановленого пенсійного віку; • за кожні повні 5 років для чоловіків чи 4 для жінок такої роботи понад зазначений вище стаж, пенсійний вік зменшується ще на 1,1 року. <p>В рамках другого рівня достроковий вихід на пенсію не передбачений.</p>	<p>Особи, які народились до 1 січня 1949 р., мають право на достроковий вихід на пенсію у віці 55 (жінки) і 60 років (чоловіки), якщо мають стаж сплати внесків 25 років. Фактично для багатьох людей такий достроковий вихід на пенсію не призводить до зменшення розміру виплати.</p> <p>Це ж правило поширюється на осіб, які народились після 31 грудня 1948 р., за умови, що вони не вступили до недержавного пенсійного фонду відкритого типу та задовольняють вимозі щодо стажу сплати внесків до 31 грудня 2006 р.</p> <p>Якщо вони не відповідають цим вимогам, достроковий вихід на пенсію не дозволяється.</p> <p>Для вкладників другого рівня пенсійного страхування достроковий вихід на пенсію не передбачений.</p>	<p>Можливий у віці 58 років після 35 років сплати внесків для чоловіків та у віці 53 років після 30 років сплати внесків для жінок, але тільки у випадках банкрутства чи ліквідації роботодавця, часткової непрацездатності або зареєстрованого безробіття впродовж 12 місяців за останні 24 місяці. Пенсія обчислюється так само, як і при виході на пенсію на загальних умовах, але зменшується на 1 відсоток за кожний рік, якого не вистачає до досягнення пенсійного віку. При досягненні пенсійного віку пенсія надається у повному розмірі.</p>
<p>В рамках першого рівня пенсії особам у віці понад 62 років, які мають стаж сплати внесків принаймні 38 років і відпрацювали принаймні один повний рік після досягнення пенсійного віку, збільшуються на 0,3 відсотка за кожні 30 днів.</p> <p>В рамках другого рівня продовжують накопичуватися внески.</p>	<p>Пенсія збільшується на 1,3 відсотка за кожний додатковий рік сплати внесків.</p> <p>В рамках другого рівня внески продовжують накопичуватись.</p>	<p>Відкладений вихід на пенсію не передбачається.</p>
<p>Пенсія працюючим пенсіонерам виплачується в повному розмірі. При цьому із заробітної плати не відраховуються страхові внески.</p>	<p>Пенсія жінок, які досягли віку 60 років, і чоловіків, які досягли віку 65 років, у випадку отримання ними доходу не зменшується.</p> <p>До усіх інших застосовуються такі правила:</p> <ul style="list-style-type: none"> – при отриманні пенсіонером доходу, якій перевищує 130 відсотків середньомісячної заробітної плати, виплата пенсії припиняється; – при отриманні пенсіонером доходу у розмірі між 70 та 130 відсотками середньомісячної заробітної плати пенсія зменшується на суму перевищення 70 відсотків, але не більше ніж на 24 відсотки призначеної пенсії. 	<p>Виплата пенсії працюючим пенсіонерам проводиться в повному розмірі, без урахування заробітної плати.</p>
<p>Дохід до вартісної величини пенсії не оподатковується. Інші джерела доходу підлягають оподаткуванню.</p>	<p>Оподаткуванню не підлягає сума пенсії понад 336 злотих (прибл. 450 грн.). Усі інші джерела доходу підлягають оподаткуванню.</p>	<p>Весь пенсійний дохід підлягає оподаткуванню за винятком суми, яка дорівнює середній заробітній платі у Словенії.</p>

Фінансування виплат	Чехія	Естонія
	<p>Пенсії по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та за віком фінансуються із внесків.</p> <p>Ставка внеску – 6,5 відсотка заробітної плати з працівників і 19,5 відсотка заробітної плати з роботодавців. Верхня межа відсутня. Самозайняті сплачують 26 відсотків доходу, але не більше ніж з 486 000 крон (близько 73 000 грн.).</p> <p>Виплата пенсій здійснюється з поточних надходжень внесків.</p>	<p>Усі пенсії покриваються внесками від роботодавців у розмірі 20 відсотків заробітної плати до вирахування податків. Працівники сплачують 2% до накопичувального другого рівня (є обов'язковими для нових учасників ринку праці – осіб, які народились у 1983 році і пізніше).</p> <p>Будь-які пенсійні надбавки державним службовцям, репресованим і ветеранам війни фінансуються за рахунок загальних податкових надходжень.</p> <p>Виплата пенсій здійснюється з поточних надходжень внесків.</p>

Угорщина	Польща	Словенія
<p>Пенсії по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та за віком в рамках державної системи фінансуються із внесків і гарантуються державою. Другий рівень пенсійного страхування забезпечується обмеженою гарантією держави.</p> <p>Ставки внесків до Фонду пенсійного страхування становлять 8,5 відсотків заробітної плати до вирахування податків з працівників і 18 відсотків – з роботодавців. Якщо працівник вирішує сплачувати внески до другого рівня, то 2 відсотки заробітної плати до вирахування податків йде до Фонду пенсійного страхування, і 6 відсотків – до Приватного страхового фонду. Роботодавець не зобов'язаний сплачувати внески до Приватного страхового фонду.</p> <p>Верхньої межі на внесок роботодавця не існує, тоді як внесок працівника обмежується двократною середньоденною заробітною платою до вирахування податків – 5080 форинтів (прибл. 112 грн.).</p> <p>Пенсії по інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника, а також пенсії в рамках першого рівня виплачуються з поточних надходжень, а приватні пенсії з накопичувальних рахунків.</p>	<p>Пенсії по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та за віком в рамках державної системи фінансуються із внесків і гарантуються державою.</p> <p>Ставка внеску на пенсійне страхування по інвалідності і для працівників, і для роботодавців становить 6,5 відсотка (разом – 13 відсотків) основи визначення розміру внесків на соціальне страхування. Максимальний розмір основи дорівнює 30-кратній середньомісячній заробітній платі у Польщі.</p> <p>Ставка внеску на пенсійне страхування за віком та у зв'язку з втратою годувальника і для працівників, і для роботодавців становить 9,76 відсотка (разом – 19,52 відсотків) основи визначення розміру внесків на соціальне страхування. Для осіб у віці до 50 років 7,3 відсотка основи можуть перераховуватись у обраний такою особою недержавний пенсійний фонд відкритого типу. Крім того, 1 відсоток основи перераховується до резервного фонду. Максимальний розмір основи – такий самий, як і для пенсійного страхування по інвалідності.</p> <p>Державний бюджет бере на себе покриття дефіциту коштів, необхідних для виплати державних пенсій (не приватних).</p> <p>Пенсії по інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника, а також пенсії в рамках першого рівня виплачуються з поточних надходжень, а приватні пенсії з накопичувальних рахунків.</p>	<p>Пенсії по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та за віком в рамках державної системи фінансуються із внесків і щомісячно гарантуються державою.</p> <p>Ставка внеску – 15,5 відсотка з працівників і 8,85 відсотка з роботодавців. Верхня межа відсутня.</p> <p>Працівники, зайняті на роботах, які дають право на достроковий вихід на пенсію, зобов'язані сплачувати додаткові внески.</p> <p>Держава фінансує вихід на пенсію на пільгових умовах для поліції, збройних сил тощо, а також покриває витрати на підвищення пенсій до мінімального розміру та будь-який дефіцит фонду.</p> <p>Виплата пенсій здійснюється з поточних надходжень внесків.</p>

Пенсії по інвалідності	Чехія	Естонія
Охоплені ризики	Повна інвалідність – якщо втрата працездатності становить принаймні 66 відсотків. Часткова інвалідність – якщо втрата працездатності становить принаймні 33 відсотки.	Постійна непрацездатність.
Право на пенсію	Таке, як і на отримання пенсії зі віком	Таке саме, що й на отримання пенсії за віком.
Мінімальний рівень непрацездатності	33 відсотки.	Неспроможність заробити мінімальну зарплату.
Період отримання пенсії	Від початку інвалідності до відновлення працездатності чи до досягнення пенсійного віку.	Від настання інвалідності до досягнення пенсійного віку. У залежності від обставин пенсія може виплачуватися протягом 6 місяців, 1 року, 2 років або протягом необмеженого періоду.

Угорщина	Польща	Словенія
<p>Пенсія виплачується особам, які втратили працездатність на 67 відсотків через погіршення стану здоров'я або фізичної чи розумової здатності, і покращання такого стану не передбачається протягом найближчого року.</p>	<p>Пенсія виплачується особам, які через хворобу або нещасний випадок вважаються постійно або тимчасово непрацездатними. Постійною непрацездатність вважається, якщо прогнози щодо подальшого повернення на роботу негативні, тимчасовою – якщо є ймовірність подальшого повернення на роботу.</p>	<p>Інвалідність, обмеження працездатності і неспроможність продовжувати працювати і виконувати попередню діяльність або іншу діяльність, що настають у результаті професійної травми або хвороби, або травми, чи хвороби, отриманих не через роботу, і які не можливо вилікувати медичним способом.</p>
<p>Мають тільки платники внесків – пенсіонери за віком не мають права на отримання. Інакше право на отримання пенсії за інвалідністю те саме, що й право на отримання пенсії за віком.</p>	<p>Те саме, що й на отримання пенсії за віком. Окрім того право на пенсію за інвалідністю мають також члени сім'ї застрахованої особи або пенсіонера, що помер.</p>	<p>Як для пенсії за віком.</p>
<p>Три категорії інвалідності: I категорія – непрацездатність принаймні на 67 відсотків, але є певна спроможність працювати; II категорія – 100-відсоткова непрацездатність, але немає потреби у постійному догляді сторонньою особою; III категорія – 100-відсоткова непрацездатність, і є необхідність у постійному догляді сторонньою особою.</p>	<p>Медична оцінка включає оцінку рівня втрати непрацездатності і можливості продовжувати виконувати попередню або іншу діяльність, а також консультування з питань проходження професійного перенавчання з урахуванням попередньої роботи, освіти, віку та психофізіологічних схильностей.</p>	<p>Три групи інвалідності: I група – повна втрата спроможності виконувати попередні або інші види діяльності; II група – спроможність працювати принаймні на часткову зайнятість на попередній або іншій роботі, але неспроможність працювати на повну зайнятість навіть після медичного лікування; III група – спроможність після попередньої фізичної реабілітації або без неї виконувати іншу роботу на часткову зайнятість Інваліди I групи отримують право на одержання пенсії за інвалідністю. Інваліди II групи мають право на пенсію за інвалідністю у 63 роки (чоловіки) і 58 років (жінки), якщо неможливо знайти придатне місце роботи. Інваліди III групи мають право на пенсію за інвалідністю у віці 50 років (чоловіки) і 45 років (жінки), якщо вони потребують реабілітації.</p>
<p>З моменту настання непрацездатності до моменту відновлення працездатності або до моменту, коли пенсіонер починає працювати на постійній основі і отримує дохід, не нижчий, ніж той, який він отримував до втрати працездатності. У залежності від обставин пенсія може виплачуватися протягом 6 місяців, 1 року, 2 років або протягом необмеженого періоду часу.</p>	<p>З моменту втрати працездатності до відновлення пенсіонером працездатності або до моменту, коли пенсіонер починає працювати на постійній основі.</p>	<p>Від дня втрати працездатності до моменту відновлення працездатності або до того моменту, коли пенсіонер починає працювати постійно. Якщо пенсіонер залишається непрацездатним до досягнення пенсійного віку, то він може вибрати і отримувати ту пенсію, яка буде вища: пенсія за інвалідністю чи пенсія за віком.</p>

Пенсії по інвалідності	Чехія	Естонія														
<p>Мінімальний стаж сплати внесків</p>	<p>Пенсія по інвалідності надається за умови наявності мінімального стажу сплати внесків в залежності від віку застрахованої особи:</p> <table border="1" data-bbox="801 408 1339 655"> <thead> <tr> <th>Вік, років</th> <th>Мін. страховий стаж, років</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 20</td> <td>< 1</td> </tr> <tr> <td>20 – 22</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>23 – 24</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>25 – 26</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>27 – 30</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>> 30</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	Вік, років	Мін. страховий стаж, років	< 20	< 1	20 – 22	1	23 – 24	2	25 – 26	3	27 – 30	4	> 30	5	<p>Для того, щоб мати право на отримання пенсії за інвалідністю платник внесків повинен сплачувати внески протягом одного року, якщо це людина віком від 21 до 23 років. Для людей віком від 60 до 62 років цей період збільшується до 14 років.</p>
Вік, років	Мін. страховий стаж, років															
< 20	< 1															
20 – 22	1															
23 – 24	2															
25 – 26	3															
27 – 30	4															
> 30	5															
<p>Пенсійна формула</p>	<p>Така ж як у випадку пенсії за віком. При стажі сплати внесків понад 15 років пенсія по інвалідності перевищуватиме пенсію за віком або 45 відсотків середньої заробітної плати в державі протягом 2 років до виникнення інвалідності.</p> <p>Повна інвалідність - максимальної суми немає.</p> <p>Часткова інвалідність. Якщо заробіток не перевищує 66 відсотків пенсії по інвалідності, то пенсія виплачується повністю. Якщо заробітки становлять від 66 відсотків до 80 відсотків пенсії по інвалідності, то виплачується її половина, і якщо заробіток перевищує 80 відсотків, то пенсія не виплачується.</p>															

Угорщина		Польща		Словенія																												
<p>Пенсія по інвалідності надається за умови наявності мінімального стажу сплати внесків в залежності від віку застрахованої особи:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Вік, років</th> <th>Мін. страховий стаж, років</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>< 22</td><td>2</td></tr> <tr><td>22 – 24</td><td>4</td></tr> <tr><td>25 – 29</td><td>6</td></tr> <tr><td>30 – 34</td><td>8</td></tr> <tr><td>35 – 44</td><td>10</td></tr> <tr><td>45 – 54</td><td>15</td></tr> <tr><td>≥ 55</td><td>20</td></tr> </tbody> </table>		Вік, років	Мін. страховий стаж, років	< 22	2	22 – 24	4	25 – 29	6	30 – 34	8	35 – 44	10	45 – 54	15	≥ 55	20	<p>Пенсія по інвалідності надається за умови наявності мінімального стажу сплати внесків в залежності від віку застрахованої особи:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Вік, років</th> <th>Мін. страховий стаж, років</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>< 20</td><td>1</td></tr> <tr><td>20 – 22</td><td>2</td></tr> <tr><td>23 – 25</td><td>3</td></tr> <tr><td>26 – 30</td><td>4</td></tr> <tr><td>> 30</td><td>5</td></tr> </tbody> </table>		Вік, років	Мін. страховий стаж, років	< 20	1	20 – 22	2	23 – 25	3	26 – 30	4	> 30	5	<p>Немає спеціальних вимог, якщо інвалідність настала в результаті професійної травми чи хвороби, або якщо людина була молодша, ніж 21 рік, і сплачувала внески у період втрати працездатності.</p> <p>У іншому випадку мінімальний період залежить від віку і тривалості стажу, протягом якого сплачувалися внески. Якщо інвалідність настає у віці від 21 до 30 років, то потрібно, щоб внески сплачувалися до цього принаймні протягом чверті періоду від 21 року до моменту настання інвалідності. Для старших 30 років, цей термін має складати третину цього періоду.</p>
Вік, років	Мін. страховий стаж, років																															
< 22	2																															
22 – 24	4																															
25 – 29	6																															
30 – 34	8																															
35 – 44	10																															
45 – 54	15																															
≥ 55	20																															
Вік, років	Мін. страховий стаж, років																															
< 20	1																															
20 – 22	2																															
23 – 25	3																															
26 – 30	4																															
> 30	5																															

Пенсії по інвалідності	Чехія	Естонія
Пенсія		295 відсотків нарахованої державної пенсії (у 1999 р. – 410 крон, що становить приблизно 115 грн. щомісяця)
Мінімальні пенсії		
Максимальна пенсія		
Максимальний річний зарібок		Немає.
Надбавки	Не передбачені	Для пенсіонера, що не працює і утримує дітей додається 25 відсотків нарахованої державної пенсії. Також є надбавки тим, хто втратив працездатність під час військової служби або на виконанні рятувальних робіт.

Угорщина	Польща	Словенія																																				
<p>Залежить від того, в якому віці було втрачено працездатність, і від групи інвалідності.</p> <p>Пенсія за інвалідністю за умови наявності III групи інвалідності і втраті працездатності у віці до 35 років становить 51 відсоток середньої місячної зарплати плюс 0,5 відсотка за кожен рік періоду сплати внесків до 2 років. (Пенсія становить 63 відсотки.)</p> <p>Для інвалідів цієї ж групи, які втратили працездатність у більш пізньому віці, пенсія становить (дані лише для страхового стажу 10, 15, 20 і 25 років; насправді відсоток збільшується за кожний рік сплати внесків):</p> <table border="1" data-bbox="190 624 772 850"> <thead> <tr> <th>Страх. стаж, років</th> <th colspan="5">Вік втрати працездатності, років</th> </tr> <tr> <th></th> <th>35-39</th> <th>40-44</th> <th>45-49</th> <th>50-54</th> <th>55-61</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>54,0%</td> <td>51,0%</td> <td>46,5%</td> <td>42,0%</td> <td>37,5%</td> </tr> <tr> <td>15</td> <td>58,0%</td> <td>58,0%</td> <td>56,5%</td> <td>52,0%</td> <td>47,5%</td> </tr> <tr> <td>20</td> <td>60,5%</td> <td>60,5%</td> <td>60,5%</td> <td>60,5%</td> <td>57,5%</td> </tr> <tr> <td>25</td> <td>63,0%</td> <td>63,0%</td> <td>63,0%</td> <td>63,0%</td> <td>63,0%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Пенсіонери II групи інвалідності отримують на 5 відсотків більше.</p> <p>Пенсіонери I групи інвалідності отримують на 10 відсотків більше.</p>	Страх. стаж, років	Вік втрати працездатності, років						35-39	40-44	45-49	50-54	55-61	10	54,0%	51,0%	46,5%	42,0%	37,5%	15	58,0%	58,0%	56,5%	52,0%	47,5%	20	60,5%	60,5%	60,5%	60,5%	57,5%	25	63,0%	63,0%	63,0%	63,0%	63,0%	<p>Пенсія у разі постійної втрати працездатності становить 24 відсотки середньої заробітної плати в країні плюс 1,3 відсотка середньої заробітної плати за кожен рік трудового стажу, протягом якого сплачувалися внески, плюс 0,7 відсотка середньої заробітної плати за кожен рік, якщо трудовий стаж менший, ніж 25 років.</p> <p>Пенсія на випадок тимчасової непрацездатності становить 75 відсотків еквіваленту пенсії на випадок постійної втрати працездатності.</p>	<p>Залежить від причини інвалідності.</p> <p>Якщо інвалідність настала в результаті професійної травми чи хвороби – то виплачується 85 відсотків відповідного розміру пенсії за віком.</p> <p>Якщо інвалідність не пов'язана з професійною діяльністю, то виплата залежить від віку платника внесків.</p> <p>Якщо платнику внесків менше, ніж 63 роки (чоловіки) чи 58 років (жінки), то сплачується принаймні 45 відсотків для чоловіків і 55 відсотків для жінок.</p> <p>Якщо платнику внесків більше 63 років (чоловіки) чи 58 років (жінки), то виплачується принаймні 35 відсотків для чоловіків і 40 відсотків для жінок.</p> <p>Якщо інвалідність настала з різних причин (як професійних, так і не пов'язаних з роботою), то пенсія за інвалідністю визначається за обома принципами, але її сума не повинна перевищувати 85 відсотків.</p> <p>Мінімальна пенсія становить 22,4 відсотка для чоловіків і 25,6 відсотка для жінок від середньої заробітної плати в державі (після оподаткування), якщо внески сплачувалися протягом 15 років.</p>
Страх. стаж, років	Вік втрати працездатності, років																																					
	35-39	40-44	45-49	50-54	55-61																																	
10	54,0%	51,0%	46,5%	42,0%	37,5%																																	
15	58,0%	58,0%	56,5%	52,0%	47,5%																																	
20	60,5%	60,5%	60,5%	60,5%	57,5%																																	
25	63,0%	63,0%	63,0%	63,0%	63,0%																																	
<p>I група – 16 700 форинтів (прибл. 364 грн.);</p> <p>II група – 16 130 форинтів (прибл. 351 грн.);</p> <p>III група – 15 350 форинтів (прибл. 334 грн.).</p> <p>(Існує також ряд інших видів пенсій за інвалідністю, які залежать від віку та проценту втрати працездатності, але вони тут не обговорюються.)</p>																																						
		<p>Максимальна пенсія становить 263 відсотка від середньої заробітної плати в державі (після оподаткування).</p>																																				
Немає.	Не повинен перевищувати 250 відсотків середньої зарплати у державі.																																					
Немає.	Доплату отримує сім'я, а також доплата надається у випадку, якщо постраждалому необхідний догляд.	Непередбачені.																																				

Пенсії по інвалідності	Чехія	Естонія
Індексація	Аналогічно пенсіям за віком.	Немає автоматичної індексації пенсій. Є спеціальне збільшення, яке залежить від стану бюджету пенсійного страхування.
Інші пенсії		
Оподаткування	Аналогічно пенсіям за віком.	Пенсія не оподатковується.

Угорщина	Польща	Словенія
<p>Проводиться автоматична індексація державної пенсії у відповідності до прогнозів проценту інфляції на рік. Не перевищує 25.5 відсотків. Мінімальне збільшення – 3500 форинтів (прибл. 76 грн.)</p>	<p>Автоматична індексація державної пенсії на тій самій підставі, що й індексація пенсії за віком.</p>	<p>Передбачена автоматична індексація пенсії за інвалідністю на тих самих підставах, що й пенсії за віком.</p>
	<p>Існують навчальні гранти на період не більший, ніж 30 місяців, для людей, які можуть пройти професійне перенавчання.</p>	<p>Існують пенсії для різних ступенів непрацездатності – грант на випадок інвалідності, пенсія на випадок інвалідності та допомога по догляду. Також виплачуються допомоги тим, хто частково непрацездатний і хто йде на іншу роботу, на якій отримує менший прибуток.</p>
<p>Як правило, не оподатковується.</p>	<p>Пенсії підлягають оподаткуванню, але перші 336 злотих (прибл. 450 грн.) не оподатковуються. Інші джерела доходу оподатковуються.</p>	<p>Пенсії за інвалідністю підлягають обкладанню податком на прибуток. Але допомоги за інвалідністю та допомоги по догляду не оподатковуються.</p>

Пенсії у зв'язку з втратою годувальника	Чехія	Естонія
Право на пенсію	Як на отримання пенсії за віком.	Як на отримання пенсії за віком.
Необхідні умови	Якщо на момент смерті особа була одержувачем або мала право на отримання пенсії за віком, повної або часткової пенсії за інвалідністю, або смерть настала в результаті професійної травми чи хвороби.	Залежить від віку платника внесків на момент смерті. Стаж сплати внесків: внески можуть бути від 1 року – для осіб віком від 21 до 23 років – до 14 років – для осіб віком від 60 до 62 років.
Пенсія у зв'язку з втратою годувальника, яку отримує чоловік або дружина померлої особи	Автоматично виплачується протягом одного року, якщо дружині менше 55, а чоловіку менше 58 років. Пенсію продовжують виплачувати, якщо особа має на утриманні дітей, дитину-інваліда або батьків і доглядає за ними. Пенсію також продовжують виплачувати, якщо особа є інвалідом або отримує пенсію за віком. Пенсія не змінюється, якщо особа працює.	Пенсія виплачується якщо: а) чоловік або дружина перебував/ла в шлюбі принаймні 5 років і є пенсіонером; б) чоловік або дружина не працює на високооплачуваній роботі і виховує дітей віком до 14 років; в) якщо особа розлучилася з тим, хто помер, але стала інвалідом до розлучення або протягом року після розлучення або досягла пенсійного віку протягом 5 років після розлучення, причому вони перебували в шлюбі не менше 10 років.
Пенсія	50 відсотків пенсії, право на яку на момент смерті мав померлий, для чоловіка чи дружини і 40 відсотків для дітей, що на утриманні. Якщо людина має право на отримання іншої пенсії (пенсії за інвалідністю або за віком), їй повністю виплачується та з них, яка найбільша за розміром плюс половина іншої. Якщо чоловік або дружина, що залишилися, повторно вступають у шлюб, пенсія перестає виплачуватися, але людина отримує суму у розмірі 12 місячних пенсій.	210 відсотків нарахованої державної пенсії (у 1999 – 292 крон, що становить прибл. 82 грн. щомісяця) Якщо чоловік або дружина вступають у шлюб повторно, то пенсія виплачується після того щонайбільше протягом 12 місяців.

Угорщина	Польща	Словенія
<p>Може отримувати чоловік чи дружина, співмешканець, дитина або хтось із батьків померлої особи, що перебував на її утриманні.</p>	<p>Мають діти особи, що померла, чоловік/дружина застрахованої особи, рідні брати і сестри, що перебували на утриманні особи, що померла, а також рідні або нерідні батьки застрахованої особи.</p>	<p>Має чоловік/дружина померлої особи, діти, що перебували на його/її утриманні, і рідні або нерідні батьки і брати та сестри, що перебували у фінансовій залежності від померлої особи.</p>
<p>Якщо особа, що померла, на момент смерті отримувала або мала право на отримання пенсії за віком, повної або часткової пенсії за інвалідністю.</p>	<p>Якщо особа, що померла, на момент смерті мала право на отримання пенсії за віком, повної або часткової пенсії за інвалідністю або підлягала праву на отримання таких пенсій. Мається на увазі, що особа, яка померла, була повністю непрацездатна.</p>	<p>Якщо померла особа до моменту смерті сплачувала внески принаймні протягом 5 років, мала право на отримання пенсії за віком, повної або часткової пенсії за інвалідністю або підлягала отриманню права на такі пенсії або мала II чи III групу інвалідності. Якщо смерть настала через професійну хворобу або через випадок на роботі, то для отримання пенсії додаткові умови не висуваються.</p>
<p>Існує два види пенсії – тимчасова і постійна. Тимчасова пенсія виплачується чоловікові/дружині (або якщо він/вона вже досягли пенсійного віку, то повинні були бути одружені/проживати разом протягом 5 років), партнеру, якщо вони проживали разом протягом року і мали дитину (або 10 років, якщо дитини не було) або якщо особа, яка померла, сплачувала аліменти колишній дружині/чоловіку. Ця пенсія виплачується протягом 12 місяців або 18 місяців, якщо є на утриманні дитина. Постійна пенсія виплачується, якщо чоловік/дружина досяг/досягла пенсійного віку, є інвалідом або має на утриманні принаймні двох дітей.</p>	<p>Зараз правила виписані тільки для дружини чоловіка, що помер. Вони переглядаються з метою написання правил отримання пенсії у разі, якщо помирає дружина. Жінка має право на отримання пенсії, якщо їй виповнилося принаймні 45 років на момент смерті чоловіка або якщо вона непрацездатна, або доглядає за дитиною від померлого чоловіка, якій не більше 16 років (18, якщо студент). Або, якщо особа розлучена, то хтось або отримує аліменти або має право на їх отримання.</p>	<p>Жінка повинна мати принаймні 50 або чоловік –55 років на момент смерті застрахованої особи. Якщо це інвалід, то вік може бути будь-який. Також вік не має значення, якщо чоловік/дружина доглядає дитину від померлої особи у віці до 16 (для студентів 26) років. Якщо вдові 45 або більше років, а вдівцю 50 або більше, то виплата пенсії відкладається до досягнення ними відповідно 50 або 55 років. Вдова отримує право на одержання пенсії, якщо вона народжує дитину протягом 300 днів з дня смерті чоловіка або якщо на момент його смерті їй 45 років, але вона не є платником внесків. (Якщо їй більше 40 років і вона не сплачує внесків, то виплата пенсії відкладається до досягнення 45 річного віку).</p>
<p>Тимчасова пенсія – 50 відсотків пенсії, яку отримувала особа, що померла, або на отримання якої вона мала право. Мінімального або максимального розміру немає. Постійна пенсія – якщо чоловік/дружина не отримують жодної іншої пенсії, то отримують вищеописану пенсію (50 відсотків). Якщо чоловік/дружина отримують пенсію, то їм виплачується вищезазначена пенсія плюс 20 відсотків пенсії, яку б виплачували особі, що померла. Для одружених немає обмежень у виплаті. Для розлучених розмір пенсії не може перевищувати розміру сплачуваних аліментів. Мінімальна сплачувана сума становить 28 350 форинтів (прибл. 618 грн.). Виплата пенсії припиняється, якщо чоловік/дружина особи, яка померла, одружується знову, не досягнувши пенсійного віку.</p>	<p>Якщо є одна особа, що має право на отримання пенсії, то пенсія становить 85 відсотків пенсії за інвалідністю (людина вважається повністю непрацездатною) яку б отримувала особа, що померла. Якщо є більше одержувачів, ніж один, то пенсія становить 95 відсотків. Пенсію продовжують виплачувати навіть якщо чоловік/дружина, що залишилися, знову одружуються.</p>	<p>Пенсія залежить від числа утриманців осіб. Якщо є тільки одна особа, що має право на пенсію, то пенсія становить 70 відсотків пенсії за віком або пенсії за інвалідністю, яку б отримувала померла застрахована особа. Пенсія збільшується на 10 відсотків для кожного утриманця до максимуму 100 відсотків. Майбутня мінімальна пенсія буде становити 45 відсотків (чоловіки) і 55 відсотків (жінки). Вдова/вдівець втрачає право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, якщо вдова одружується повторно до досягнення 50 років, а вдівець – до досягнення 55 років, або якщо він/вона втрачає працездатність і отримує пенсію за інвалідністю.</p>

Пенсії у зв'язку з втратою годувальника	Чехія	Естонія
Пенсія, що виплачується сиротам у випадку смерті одного з батьків	40 відсотків пенсії, яку б отримував платник внесків.	200 відсотків нарахованої державної пенсії (у 1999 році – 278 крон, що становить припл. 78 грн. щомісяця).
Пенсія, що виплачується сиротам у випадку смерті обох батьків	40 відсотків пенсії, яку б отримували обидва платники внесків.	240 відсотків нарахованої державної пенсії (у 1999 році – 337 крон, що становить припл. 94 грн. щомісяця).
Інші одержувачі		
Максимальна пенсія	Обмежень немає.	Обмежень немає.
Інші пенсії	Допомога на поховання у розмірі 5000 крон (припл. 750 грн.).	Допомога на поховання у розмірі 1,500 крон (припл. 413 грн.).
Оподаткування	Оподатковується сума пенсії понад 10 000 крон (150 грн.).	Державні пенсії не оподатковуються.

Угорщина	Польща	Словенія
30 відсотків пенсії, на яку мав право той з батьків, що помер, але не менше 13 110 форинтів (прибл. 286 грн.). Пенсію виплачують до досягнення 16 років (25, якщо це студент) навіть якщо той з батьків, що залишився, одружується вдруге.	Діти особи, що була застрахована, мають право на отримання пенсії на підставах, що описані вище.	Діти особи, що була застрахована, мають право на пенсію на описаних вище підставах.
60 відсотків пенсії того з батьків, якому вона призначалася у більшому розмірі. Ця пенсія також виплачується у разі, якщо один з батьків помер, а інший – інвалід.	Виплачується на зазначених підставах плюс отримується додаткова грошова виплата у розмірі 217,40 злотого (прибл. 305 грн.).	Виплачується більша за розміром пенсія плюс 15 відсотків меншої пенсії, але розмір не повинен перевищувати розміру максимальної пенсії. Максимальна пенсія становить 85 відсотків середньої заробітної плати в державі помноженої на 3,1 (після оподаткування).
Право на отримання пенсії мають також батьки/дід чи баба, які перебували на утриманні платника внесків, що помер.	Право на отримання пенсії мають також батьки, дід/баба, онуки, брати, сестри, які перебували у фінансовій залежності від платника внесків, який помер. Також є дискреційний пункт, згідно з яким пенсія має виплачуватися тим особам, що перебували на утриманні померлого, які не мають інших засобів до існування.	Розлучена особа може отримувати пенсію, якщо вона отримує аліменти. Співмешканці мають право на отримання пенсії, якщо вони проживали разом протягом 3 років до моменту смерті годувальника.
Обмежень немає.	95 відсотків сплачуваної пенсії потрібно розділити між усіма одержувачами.	100 відсотків від пенсії особи, що померла.
Немає.	Грошова допомога на догляд виплачується чоловіку/дружині померлого платника внесків, якщо він/вона інвалід або якщо йому/їй більше 75 років.	Якщо особа, що перебуває на утриманні, не працює, вона може отримати суму у розмірі 6 місячних пенсій, які б вона отримувала. Також є можливість надалі отримувати виплати у меншому розмірі.
Постійна пенсія підлягає оподаткуванню. Вона не підлягає оподаткуванню тільки тоді, коли виплачується особі, що має на утриманні двох дітей, а також якщо смерть настала через інвалідність або у результаті випадку на виробництві. Тимчасова пенсія завжди оподатковується.	Пенсії за втратою годувальник підлягають прибутковому податку, але перші 336 злотих (прибл. 450 грн.) не оподатковуються.	Пенсії за втратою годувальника підлягають оподаткуванню прибутковим податком.